

PUBLICITAT

 Tu poses la sal
i nosaltres el pebre

[més info](#) +

[Contactar amb El Punt - Pobles i Ciutats](#) |

 Continguts generals: Continguts d'edicions:
[Qui som?](#) - [El Club del subscriptor](#) - [Les 24 hores d'El Punt](#) - [Publicitat](#) - [Borsa de treball](#) | [El Punt](#) | [VilaWeb](#) |

dimecres, 30 de maig de 2006

> **Contra els hipocondríacs del català**

Si a vostè no li agrada pensar que el català és a l'UCI o en perill de mort, com tanta gent se sent morbosament satisfeta a diagnosticar, vostè acaba de trobar el seu llibre

[FÈLIX RIERA / MANUEL CUYÀS.](#)

Vostè, com a bon català, és, lingüísticament parlant, un hipocondríac. Així que es lleva, passa pel tocador i es posa a les orelles unes arracades invisibles però reals que serveixen per discriminar qui en aquest país parla en català i qui ho fa en castellà. Surt de casa, puja al metro o puja al tren, entra i surt de la feina, pren un aperitiu al bar, dina en un restaurant, passa per una botiga, passa pel mercat a comprar un lluç i torna a casa. Mentre la família tota reunida treu l'espina al lluç, vostè fa l'anunci fatal: «El català s'acaba: avui l'he sentit parlar menys que ahir. Menys que ahir però molt més que demà.» Després vostè s'arrepapa al sofà, obre el diari i en Joan Solà o algun altre catedràtic d'universitat o d'institut o una carta al director li confirma el diagnòstic: el català, senyors, és a l'UCI si no és que és un literal difunt. A aquesta alçada del dia, vostè és un home desfet, un home que no serveix per res, un home que tiraria el barret al foc. A falta de barret hi tiraria les arracades, però les necessita per a l'expedició sociolingüística de demà.

Abans. La paraula màgica, la que tots els hipocondríacs com vostè fan servir és la paraula *abans*: «*Abans* sí que es parlava el català», «*Abans* sí que es parlava bé», «*Abans* sí que era d'ús comú al pati de les escoles». Ai, fills, *abans*. Doncs bé, si vostè no és dels que disfruta patint tot el dia i és dels que no acaba de refiar-se d'aquests *abans* tan esplendorosos, vostè acaba de trobar el seu llibre. Es titula *L'aventura del català*, se subtitula –fa gràcia– *De les Homilies d'Organyà al nou Estatut* i l'ha escrit el filòleg i filòsof irònic Albert Branchadell. En canvi, si li agrada patir, si li agraden les històries que acaben malament, si té por que l'insultin si el troben optimista, vostè no ha de tenir cap tracte amb Albert Branchadell i els seus estudis sobre el català.

Abans? Depèn de quin *abans* parlem. Si no ens referim a l'època de Ramon Llull o d'Ausiàs March –i encara–, ja ens el podem confitar, aquest *abans*. Si *abans* és els segles XVII, XVIII o XIX, resulta que en aquesta llarga època els aristòcrates, els burgesos i la gent influent s'havien passat al castellà que fa fer fi i hi havia teòrics que recomanaven abandonar una llengua que no sabien ni com anomenar: si vernacle, si vulgar, si del poble, si llemosina, si què. I quan semblava foragitat de la república de les lletres, el català va renèixer, si pot renèixer una llengua que el poble sempre va parlar. I més encara: quan *abans* el català es parlava al pati de les escoles resulta que no es parlava ni encara menys s'ensenyava a les aules d'aquestes escoles. Alerta a mitificar l'*abans*. I alerta, catedràtics, a afirmar que el català es mor o és un mort perquè després no hi ha home o dona amb el batxillerat enllestit que vulgui fer filologia catalana. Ningú, si es vol guanyar la vida i mantenir un família i pujar uns fills, seguirà mai una carrera que els mateixos professors que l'ensenyen diuen que no té futur. És com si un botiguer s'anunciés dient que els productes del seu establiment estan caducats. Que no tot són flors i violes? I tant que no. Que hem d'estar vigilants? I tant que sí. Que ens han fet i ens fan la llesca? Absolutament. Ara, tirar el barret al foc, això mai.

Albert Branchadell, com a bon filòsof, relativitza i esbandeix tòpics. I com a bon pedagog escriu amb gran claredat. Les Homilies d'Organyà no són pas el primer text escrit en català, com tothom es pensa. L'aiguabarreig, aquestes converses mig en català mig en castellà que se senten per Barcelona ja eren oïbles a l'edat mitjana. La divisió català-valencià no és un invent de Zaplana-Camps ni de fa quatre dies. El català va fer més forat a l'Àfrica fa dos-cents anys que en el moment de la gran expansió imperial. Mai com ara –ep, hipocondríacs– el català s'havia parlat tant ni havia estat tan conegut al món. El català ha arribat avui al Pakistan i a la Xina, llocs que Jaume I ni en somnis va preveure, a través del Raval i el carrer Trafalgar de Barcelona.

I el nou Estatut? La redacció és tan mediocre o més que les Homilies d'Organyà però, com aquell primer o segon vagit en llemosina o catalana llengua, estableix les bases per a un futur millor, tant al metro com al bar de tapes i a l'escola.

La literatura en català no ha donat (encara) cap premi Nobel, però els menorquins d'Algèria, sí. L'àvia materna de

Camus era nascuda a Sant Lluís (Menorca) i l'avi matern, nascut a Alger, era fill d'emigrants menorquins. Si Camus hagués fet servir el segon cognom s'hauria dit Albert Camus i Sintes [...] Si llegiu *El primer home*, traduïda al català per Ramon Lladó, veureu que els 'maonesos' i el parlar 'maonès' hi són molt presents. Hi ha un personatge que prefereix parlar el 'patuès' maonès abans que el castellà; i un altre que no parla altra cosa que maonès.

L'AVENTURA DEL CATALÀ

Autor: Albert Branchadell

Editorial: L'Esfera dels Llibres

Planes: 186. **Preu:** 19 euros

NOTÍCIES RELACIONADES

>[Vocació divulgativa](#)

>[La literatura del jo i la dels altres](#)

>[La gènesi de l'Estatut del 1932](#)

Aquest és un servei de notícies creat pel diari [El Punt](#) i distribuït per [VilaWeb](#).
És prohibida la reproducció sense l'autorització expressa d'Hermes Comunicacions S.A.

